

GOVORI I POZDRAVI NA SVEČANOM OTVARANJU

57. Teološko-pastoralnog tjedna

24. siječnja 2017.

KARDINAL JOSIP BOZANIĆ

Nadbiskup zagrebački i metropolit, veliki kancelar Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Raduje me što vas i ove godine mogu pozdraviti sabrane u Velikoj dvorani Međubiskupijskog sjemeništa na Šalati, na tradicionalnom skupu Crkve u hrvatskom narodu, prigodom 57. Teološko-pastoralnog tjedna. Posebna zahvalnost ide našem Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu za organizaciju Tjedna. Zahvaljujemo i Međubiskupijskom sjemeništu, koje svake godine spremno otvara svoje prostore za ovaj veliki crkveni događaj. Ovogodišnja tema Teološko-pastoralnog tjedna je »Neophodnost dijaloga i pomirenja u hrvatskom društvu«.

Ekleziologija zajedništva Drugoga vatikanskog koncila pretpostavlja da je dijalog u životu Crkve bitan. Crkva će uvijek postojati kao dijaloški događaj, jer njezini članovi, svaki svojom ulogom i sposobnošću, slobodno napreduju u vjeri, nadi i ljubavi. U *Gaudium et spes* čitamo: »Crkva je znak onoga bratstva koje dopušta i jača iskreni dijalog, ona je to snagom svojega poslanja: da naime rasvijetli čitav svijet evanđeoskom porukom te da sve ljude bilo kojega naroda, rase ili kulture sabere u jednome Duhu« (GS 92).

Za papu Franju dijalog je nužno uključen u samu evangelizaciju. Sveti Otac vidi tri područja dijaloga u kojima današnja Crkva mora biti prisutna da bi promicala puni razvoj ljudskog bića i težila općem dobru, a to su: dijalog s državama, zatim dijalog s društvima – koji obuhvaća dijalog s kulturama i znanostima – te dijalog s drugim vjernicima koji ne pripadaju Katoličkoj crkvi. Papa naglašava kako Crkva govori na temelju svjetla koje joj daje vjera. Ona time daje doprinos svojega povijesnog iskustva i to čuvajući trajni spomen na živote i trpljenja ljudskih bića. Svjetlo vjere nadilazi ljudski razum, ali ima i značenje koje može obogatiti one koji ne vjeruju te potiče razum da proširi svoje vidike (usp. papa Franjo, *Evangelii gaudium*, 238).

Crkva naviješta evanđelje mira (usp. Ef 6,15), stoga je pozvana biti mirotvorna i u skladu sa svojim poslanjem promicati pomirenje. S kršćanskog gledišta pomirenje i opraštanje jedini je put koji vodi k miru. U tom procesu papa Franjo daje povlašteno mjesto dijalogu kao prostoru susreta u kojem nema is-

ključenih. On kaže: »Glavni tvorac, povijesni subjekt toga procesa, jesu ljudi i njihova kultura, a ne neka klasa, manjina, skupina, elita. Ne trebamo projekt koji su osmislili malobrojni za malobrojne, ili prosvijetljenu ili glasnu manjinu koja si prisvaja pravo da govori u ime svih. Riječ je o dogovoru za zajedničko življenje, o socijalnom i kulturnom sporazumu« (EG, 239), upozorava papa Franjo.

Razmišljajući o temi ovogodišnjeg Teološko-pastoralnog tjedna, čini mi se da je težište stavljeno na riječi u *hrvatskom društvu*. Stoga je opravdano pitanje što se to danas događa u hrvatskom društvu, kojim promjenama svjedočimo, tko su tvorcii toga procesa, kakav je odnos onoga što se događa u narodu i onoga što se nameće u javnosti, koje je mjesto i kakva uloga naše Crkve u postupku tranzicije koja je u tijeku? Jesmo li kao Crkva proročki svjedoci temeljnih vrijednosti pravednosti, istine i čestitosti, koje su u temelju svake obnove, potičemo li također dijalog, pomirenje i društvenu povezanost kao važne čimbenike za budućnost naroda i društva?

Nadamo se da ćemo na ta i slična pitanja pokušati odgovoriti tijekom Teološko-pastoralnog tjedna što ga sada započinjemo. Dopustite mi da zaključujući ovo obraćanje parafraziram misli iz jedne svoje propovijedi: danas hrvatsko društvo čezne za unutarinim prijateljem. Budimo jedni drugima prijatelji, budimo unutarinji prijatelji Hrvatske. Nastojmo prepoznavati dobro u svojoj sredini, promičući povjerenje, šireći nadu i gradeći zajedništvo u hrvatskom društvu.

Zahvaljujem predavačima i svim sudionicima ovog susreta. Svima želim obilje Božjeg blagoslova!

KARDINAL VINKO PULJIĆ
Nadbiskup vrhbosanski i metropolit

Na početku ovog pozdrava svima želim svaki božićni blagoslov u ovoj novoj 2017. godini. Iskreni pozdrav uzoritom kardinalu Josipu Bozaniću, apostolskom nunciju mons. Alessandru D'Erricu, predsjedniku Hrvatske biskupske konferencije mons. Želimiru Puljiću, svim nadbiskupima, biskupima, provincijalima i svim drugima redovničkim poglavarima, svim svećenicima i laicima sudionicima ovog tjedna. Pozdravljam organizatore, na čelu s dekanom Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, pozdravljam sve predavače i animatore ovog skupa. Pozdrav poglavarima i sjemeništarcima Šalate, s koje nosim divne uspomene. Želim uspjeh ovogodišnjeg okupljanja.

Vi ćete znanstveno obraditi ovu temu. Oprostite mi ako malo bacim pogled iz »baze« iz koje dolazim. Nikada nismo više imali sredstava za komu-

niciranje kao danas, a nikada nismo toliko bili udaljeni jedni od drugih kao danas. Ta sredstva komunikacije postala su gospodari te smo izgubili osobni stav i postali individue koje gube u komunikaciji srce, a ponekad i dušu. Bez komunikacije sa srcem i dušom nema razumijevanja. To dolazi od sposobnosti slušanja, upoznavanja i prihvaćanja drugog i drukčijeg kao osobe. Globalizacija je progutala osobu i nametnula jedan drugi stil individualizma, gdje se čovjek izgubio kao osoba odgovornosti i poštenja.

Kada govorimo o dijalogu, moramo reći da dijalog nema alternative. Alternativa je sukob, udaljavanje ili rat. Kada promatramo urušene brakove, najčešće dolazi do lomova jer je prestala osobna komunikacija. U Crkvi nastaju podijeljenosti kada oholost nametne stil udaljavanja, nerazumijevanja i prekid razgovora. U društvu je nastala ta podijeljenost jer se ne traži opće dobro, nego se traži kako nametnuti svoje mišljenje i svoj interes. Znamo da su za dijalog potrebne dvije strane. Danas je sve češći monolog jer se sve manje ima sposobnosti slušati, čuti i tražiti razumijevanje.

Zato smatram da je važno kroz teološko-pastoralno razmišljanje potaknuti ozdravljenje javnog mnijenja u našem hrvatskom narodu. Prvo među osobama, onda u obitelji, među strukturama vlasti i politike, među narodima itd.

Također je važno odgajati za dijalog kroz sposobnost slušanja i razumijevanja. Ali da dođe do razumijevanja, ne smije se izgubiti vlastiti identitet. Nije slučajno ona evanđeoska: ljubi bližnjega kao samog sebe.

MONS. ALESSANDRO D'ERRICO

Apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj

Drago mi je da mogu sudjelovati na ovom uvodnom zasjedanju, koje svečano otvara 57. Teološko-pastoralni tjedan, koji organizira Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Čast mi je svima prenijeti poseban blagoslov pape Franje, koji je na prvom mjestu upućen velikom kancelaru, kardinalu Josipu Bozaniću i dekanu don Tončiju Matuliću.

Tema ovoga Teološko-pastoralnog tjedna – »Neophodnost dijaloga i pomirenja u hrvatskom društvu« – čini mi se osobito značajnom jer se uklapa među najvažnije aspekte naučavanja Svetog Oca Franje koji, u raznim prigodama, nastavlja naglašavati važnost dijaloga, poštivanje ljudskih prava svakoga pojedinog čovjeka, nastoji uključiti sve u promicanje pomirenja i općeg dobra.

Dobro nam je poznato da se izgradnja društva utemeljena na toleranciji i međusobnom poštovanju, pomoću dijaloga i pomirenja, ne može ostvariti bez poteškoća. Ipak, u perspektivi pape Franje to je temeljno kršćansko svjedočenje

na koje smo pozvani u kontekstu nove evangelizacije. U tom smislu, pozivam na ponovno čitanje onoga što je Sveti Otac napisao u Apostolskoj pobudnici *Evangelii gaudium*: »Onima koji su ranjeni starim podjelama teško je prihvatiti da ih potičemo na oprostjenje i pomirenje, jer misle da ignoriramo njihovu bol ili tražimo od njih da odustanu i odreknu se svoje prošlosti i ideala. Zato me uvijek boli kada vidim kako se u nekim zajednicama, pa čak i među posvećenim osobama, javljaju razni oblici mržnje, podjele, klevetanja, ocrnjivanja, osvete, ljubomore, želje za nametanjem vlastitih ideja po svaku cijenu, pa čak i progoni koji nalikuju pravom lovu na vještice.« I ogorčeno dodaje: »Koga mi to mislimo evangelizirati takvim ponašanjem?« (EG 100).

Stoga mi se čini da je izabrana tema vrlo aktualna zbog pastoralnih izazova s kojima se trebamo suočavati i uvjeren sam da će promišljanja koja će iznijeti vrsni stručnjaci tijekom ovoga Teološko-pastoralnog tjedna biti izniman doprinos tome važnom pitanju.

Želim vam i molim da iz ovoga Teološko-pastoralnog tjedna proizađu mnogi dobri plodovi za Crkvu u Hrvatskoj i za zajednice izvan Hrvatske koje ovdje imaju svoje predstavnike. Hvala.

PROF. PRIM. DR. SC. IVANA ČUKOVIĆ-BAGIĆ

Prorektorica za studente, studije i upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu

Hrvatski narod duga je stoljeća bio prisiljen živjeti na rubovima povijesti jer nije mogao postići potreban stupanj nacionalnog jedinstva kako bi ostvario svoje legitimno povijesno i prirodno pravo na samostalnu državu, što je temelj slobodnom razvoju svakoga naroda. Uvjet tomu jedinstvu upravo su dva pojma kojima se posvećuje ovaj Teološko-pastoralni tjedan: pomirenje i dijalog.

Želimo li tim pojmovima dati autentičnu interpretaciju, ona nužno razumijeva denotaciju u skladu s kršćanskom etikom. Tek polazeći od dobra bližnjega, koje se mnoštvom osobnih djela umnaža u opće dobro, pomirenje kao cilj i dijalog kao sredstvo da se ono postigne imaju svoj puni smisao. U protivnom, oba pojma ostaju na razini pukih fraza, bilo socioloških, filozofskih, pa i teoloških, a bez značenja i pravoga životnog sadržaja.

Pomirenje i dijalog neprijeporno su svima nama potrebni. U državi koja još uvijek stasa u svojoj samosvijesti, pomirenje je *conditio sine qua non* trajnoga društvenog mira – u takvom ozračju može se s potrebnim samopouzdanjem govoriti o istinskom razvoju i napretku.

Kvalitetan dijalog, kao nužnost za spoznaju osobe koju poštujemo i volimo, a i dijalog kao put prema pomirenju, treba biti usmjeren prema budućno-

sti, ali i prema prošlosti. Iskrenog razgovora o budućnosti ne može, naime, biti bez iskrenog razgovora o prošlosti – tako je to u društvu koje nas okružuje, ali i u osobnom životu.

Budućnost, premda ne može promijeniti prošlost, može oblikovati njezinu interpretaciju – dijalog o prošlosti i dijalog o budućnosti dva su jednako važna elementa. To su usporedni procesi, nedvojbeno bremeniti svojom zahtjevnosti, što svatko od nas tko doista želi živjeti iskrenost, dobro zna.

To je razlog više što akademska zajednica, upravo zbog svoje primarne uloge, a to je u svemu tražiti istinu i pridonositi dobru čovjeka i društva, ne smije izostati iz dijaloga. Uloga crkvenih visokoškolskih ustanova, ali i Crkve u cjelini, u tome je od nemjerljive važnosti.

Stoga, s velikom nadom iščekujem vaše poticaje, a u ime rektora Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Damira Borasa, i svoje osobno ime, želim vam plodonosan rad tijekom 57. Teološko-pastoralnog tjedna!

AKADEMIK ZVONKO KUSIĆ

Predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Uzoriti kardinale Bozaniću, uzoriti kardinale Puljiću, biskupi, nadbiskupi, gospodine ministre, gradonačelnice, izaslanice rektora, dame i gospodo, dragi prijatelji, a nadasve dragi gospodine dekane, sve vas najsrdačnije pozdravljam u ime Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Prije nego prijeđem na temu ovoga današnjega skupa, htio bih se osvrnuti na događaj koji je možda prošao pretiho, a to je obilježavanje 25. obljetnice priznanja Hrvatske prije deset dana. Bila je veličanstvena misa u katedrali, koju je predvodio kardinal Bozanić, gdje je bio, na neki način, okupljen cijeli hrvatski narod. Slavili smo kao privilegirana generacija koja je dočekala taj tisućljetni san. Rečeno je da je to što je papa priznao Hrvatsku bio presedan, to nije bio običaj kod drugih država, međutim tada nije bilo istaknuto da je tada slavila i Katolička crkva jer ona je bila supstitut hrvatske državnosti kroz stoljeća, ona je gradila hrvatski nacionalni identitet, a gradila je na neki način i ono što se dogodilo prije dvadeset i pet godina. Uloga Katoličke crkve nije bila samo prosvjetiteljska jer ona je bila osnivačem svih važnih institucija hrvatske nacije i to se treba istaknuti, a to možda na toj proslavi nije bilo toliko istaknuto.

Pozdravio bih ovu današnju temu. Kaže se da je dijalog potreban. To je svakako istina i važno je da to dolazi od Katoličke crkve, dakle da se s ovoga mjesta promovira dijalog. Izazovna je tema i pomirenje. Treba tu biti malo i

realan: Koliko je to uopće moguće? Kaže se često da se skoro 250 godina nakon Francuske revolucije još uvijek zna tko je bio na kojoj strani. Dakle, te stvari neće nestati. Isto tako je važno napomenuti da svjetonazori nisu znanstvena i spoznajna kategorija. To je afektivna kategorija, to je potreba čovjeka za afektivnošću i u tom dijalogu gdje se slušaju argumenti drugoga nije uvijek potrebno da se prihvati stav ovoga drugoga. Isto tako, često se kaže da što bolje razumiješ argumente svojega »protivnika«, to si slabije u stanju braniti svoje argumente.

Mi danas živimo u kulturi poremećenog sustava vrijednosti. Često se pita: Tko formira javno mišljenje? Gdje se formira društvena svijest? Podjele o kojima se tako često priča možda i nisu tako duboke kao što mi mislimo, jer mediji zapravo pozivaju isključive, netolerantne, rigidne sugovornike koje vidite na televiziji i oni formiraju sliku javnosti. Pitanje je koliko je ta slika našega društva i slika javnosti koju mi vidimo kroz medije istinita. Postoji li jedno drugo raspoloženje u samomu narodu? Te osobe koje su netolerantne i koje se sukobljavaju su medijski atraktivne, dižu medijsku gledanost, tiražu. One daju jednu drugu poruku. Možda relativizacija i destrukcija vrednota koja je nastupila i nije tako duboka kao što mi mislimo. Isto tako, treba biti svjestan da će politika i političari uvijek blago inducirati te razlike zato da bi mobilizirali svoje birače, a najlakše ih mobiliziraju na ideološkim razlikama. Dakle, ekonomske mjere, ti bolni rezovi o kojima se stalno priča, građani ne bi ni razumjeli. Često su te ekonomske mjere vrlo slične i kod jedne i kod druge opcije, one bi bile vrlo nepopularne i loše primljene, a rezultati tih mjera bili bi dugoročni. Zato je najlakše poticati ideološke razlike tako da će one uvijek na neki način postojati.

Ono što mi je jako drago je to da su ovdje predstavnici i drugih vjerskih zajednica i da Katolička crkva njeguje takav stil te mislim da je svaki pomak u dijalogu, svako razumijevanje drugoga važno. Autodestrukcija koja postoji u društvu ukazuje na to da se troši previše energije na unutarnje sukobe, a to sigurno nije dobro.

Globalizacija, kao što je kardinal Puljić rekao, tome svemu pridonosi, tako da dolazimo u jednu novu paradigmu svijeta u kojemu ćemo biti još više zbunjeni, još više dezorijentirani.

Dakle, poruka s ovog mjesta i iz ove institucije koja je gradila hrvatski identitet jako je važna i ja vam želim uspjeh u tome.

Hvala vam.

MILAN BANDIĆ

Gradonačelnik Grada Zagreba

Uzoriti kardinale Bozaniću,

Uvaženi metropolite vrhbosanski i predsjedniče Biskupske konferencije BiH kardinale Puljiću,

Poštovani gospodine ministre Barišiću,

Cijenjeni predsjedniče HAZU-a, akademiče Kusiću,

Vaša ekscelencijo mons. D'Errico,

Cijenjeni poglavari vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj,

Predstavnici Zagrebačkog sveučilišta, poštovani g. dekane Matuliću, uvažene dame i gospodo, sudionici Teološko-pastoralnog tjedna, dragi prijatelji!

Neizmjerne mi je zadovoljstvo što vas mogu pozdraviti u našoj i vašoj metropoli na početku zasjedanja jednog od najdugovječnijih stručnih skupova koji se održavaju u našem gradu.

Također sam vam neizmjerne zahvalan što ste kao središnju temu ovogodišnjega Teološko-pastoralnog tjedna uzeli »Neophodnost dijaloga i pomirenja u hrvatskom društvu«.

Riječ je o jednoj od najvažnijih društvenih, pa i političkih prioriteta ovog trenutka, čije nas rješavanje može usmjeriti boljitku hrvatske države i iskorištavanju svih njezinih potencijala i kreativnih energija, a nerješavanje novim podjelama, stagnacijama i destruktivnosti.

Budimo realni i priznajmo da je naše hrvatsko društvo duboko podijeljeno ideološki, politički, svjetonazorski...

I da previše vremena i energije trošimo na te podjele.

Nakon monolitnog jedinstva koje nas je nosilo tijekom borbe za neovisnu i slobodnu Hrvatsku, posljednjih godina se dijelimo, svađamo, podmećemo i vrtimo u krug, bez istinskog napretka. A Bog nam je podario državu i potencijale, kakvima se može pohvaliti rijetko koja europska država.

Politika je, nakon Tuđmana, koji je imao vizije i mudrosti otvoriti proces pomirbe, premalo učinila na tom planu. Dapače, neki naši političari stalno dolijevaju ulje na vatru podjela kako bi zaradili kakav jeftin medijski poen ili podišli svojim pristašama, bez obzira na dalekosežne posljedice takve politike.

Hrvatski jal uzeo je maha u svim sferama našeg društva.

Bližnjima tražimo trun u oku dok ne vidimo gredu u vlastitome. Uvjereni smo da je jedina istina ono što mi zastupamo i naši istomišljenici, bez želje da čujemo i drugu stranu i damo joj pravo na mišljenje. Pokušavamo druge

preodgojiti i staviti u naše okvire, iako su nam puna usta pluralizma, demokracije i prava na različitost.

I kako je napisao legendarni hrvatski teolog Tomislav Janko Šagi-Bunić, daleke 1981., a vi lijepo prenijeli u najavi ovog skup: »Javlja se ne mali broj sitnih dušica koje grade svoj životni položaj na obaranju svih koji pokušavaju izvesti nešto veće i vrednije. A u takvu podneblju ne mogu rasti veličine...«

Mnogima tako smeta i Crkva i njezina nazočnost u društvenom životu zemlje.

Pitam vas kako bi izgledale Hrvatska i Europa bez kršćanskih vrednota i uloge kršćana, koji su posljednja granica obrane da naša društva ne potonu u kaos i beznađe!? Jasno da moramo biti kritični i prema vlastitim redovima pa reći da mi kršćani – bez obzira jesmo li u politici ili crkvenoj hijerarhiji – često nismo na razini zadatka.

Drugima ćemo biti primjer i uzor ne na temelju lijepih riječi i načela, već po svjedočenju vjere u svakodnevnom životu. Svi smo mi grešnici, ali papa Franjo nas stalno podsjeća kako je Bog milosrdan i kako nam prašta dok god smo spremni tražiti oprost. To je naša snaga!

Ohrabruju nas istraživanja koja pokazuju kako u Hrvatskoj raste broj mladih ljudi koji vjeruju. To nam daje nade da se ne moramo bojati za budućnost.

Međutim, moramo biti svjesni kako u vremenu u kojem živimo nije lako biti kršćanin i svjedočiti vjeru u svakodnevnom životu.

Papa u miru Benedikt XVI. kao vrstan teolog još nas je prije nekoliko desetljeća upozoravao da Crkva budućnosti neće biti Crkva masovnosti, ali hoće svetosti.

Crkva u vremenu u kojem živimo ima posebnu ulogu, a u Hrvatskoj – za koju volimo govoriti da je još katolička – posebnu! Jedino Crkva, koja ima toliki utjecaj na hrvatsko društvo, može pridonijeti afirmaciji istinskih vrijednosti i smanjenju podjela.

A u radu za opće dobro i dobro hrvatskoga naroda, Grad Zagreb i ja osobno i dalje ostajemo na raspolaganju!

PROF. DR. SC. TONČI MATULIĆ

V. d. dekana Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Poštovane dame i gospodo!

Dragi gosti i uzvanici!

Drage sestre i braćo u Kristu!

S velikom vas radošću srdačno pozdravljam u ime Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, svih njegovih nastavnika, studenata, suradnika i djelatnika te svima izražavam iskrenu dobrodošlicu na otvaranje i početak 57. Teološko-pastoralnog tjedna, koji se ove godine bavi temom dijaloga i pomirenja. Ta tema u svjetlu svakodnevnog iskustva nedvosmisleno potvrđuje neophodnost, takoreći nužnost, jer bi bez dijaloga i pomirenja bilo uzaludno nadati se razvitku i prosperitetu hrvatskog društva bez dijaloga i pomirenja. No, jasnoća neophodnosti dijaloga i pomirenja samo je lice medalje. Naličje medalje, ipak, krije njihov nedostatak i nedovoljnu osviještenost svih društvenih čimbenika o osnovnim teološkim, antropološkim, etičkim i socijalnim uvjetima za uspostavu partnerskog i prijateljskog dijaloga te istinskog pomirenja koje je sposobno čistiti pamćenje od zlopamćenja i vidati rane ranjenih blagotvornim pomastima, a ne zalijevati ih ljutim sredstvima koja uzrokuju još veću patnju i ne dopuštaju da rane zacijele.

U nadi da ćemo danas i idućih dana svestrano i duboko osvijestiti lice i naličje dijaloga i pomirenja u hrvatskom društvu, želimo na poseban način izraziti iskrenu dobrodošlicu i uputiti srdačni pozdrav cijenjenim uzvanicima i gostima.

Stoga najprije iskrenu dobrodošlicu i srdačni pozdrav upućujemo:

uzoritome gospodinu kardinalu Josipu Bozaniću, nadbiskupu i metropolitu zagrebačkom i velikom kancelaru Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu;

uzoritome gospodinu kardinalu Vinku Puljiću, nadbiskupu i metropolitu vrhbosanskome, predsjedniku Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine te velikom kancelaru KBF-a Sveučilišta u Sarajevu;

mons. Alessandru D'Erricu, apostolskome nunciju u Republici Hrvatskoj. Kada budete u prilici, zahvalite Svetom Ocu papi Franji za spomen i uzvratite mu srdačnim pozdravima i odanošću cijelog KBF-a Sveučilišta u Zagrebu.

Iskrenu dobrodošlicu i srdačan pozdrav upućujemo također mons. dr. Želimiru Puljiću, nadbiskupu zadarskom i predsjedniku Hrvatske biskupske konferencije, svim nazočnim hrvatskim nadbiskupima i biskupima Hrvatske biskupske konferencije, Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine te svim nazočnim poglavarima i poglavaricama redovničkih zajednica.

Iskrenu dobrodošlicu i srdačan pozdrav upućujemo osobama iz svijeta politike:

prof. dr. sc. Pavi Barišiću, ministru znanosti obrazovanja i sporta Republike Hrvatske;

gospodinu Milanu Bandiću, gradonačelniku grada Zagreba sa suradnicima.

Iskrenu dobrodošlicu i srdačan pozdrav upućujemo osobama iz svijeta znanosti i kulture:

akademiku Zvonku Kusiću, predsjedniku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti;

prof. dr. sc. Željku Tanjiću, rektoru Hrvatskoga katoličkog sveučilišta u zajedništvu s njegovim prorektorima;

prof. dr. sc. Ivani Čuković-Bagić, izaslanici rektora Sveučilišta u Zagrebu i prorektorici za studente, studije i upravljanje kvalitetom;

gospodinu Stjepanu Sučiću, potpredsjedniku Matice hrvatske.

Drago nam je da su i ove godine s nama predstavnici drugih vjerskih zajednica. Iskrenu dobrodošlicu i srdačan pozdrav upućujemo:

gospodinu muftiji doktoru Azizu efendiji Hasanoviću, predsjedniku Mešihata islamske zajednice u Republici Hrvatskoj;

gospodinu Lucianu Mošeu Preleviću, glavnom rabinu Židovske općine Zagreb;

gospodinu Tomi Magda i gospodinu Željku Mrazu iz Saveza baptističkih crkava u Republici Hrvatskoj;

magistru Davidu Kovačeviću i gospodinu Danijelu Milasu s Evanđeoskoga teološkog fakulteta u Osijeku.

Među nama su i mnogi članovi crkvene i svjetovne akademske zajednice. Srdačan pozdrav upućujem prisutnim dekanima i profesorima drugih katoličkih bogoslovnih fakulteta i visokih teoloških škola u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, kao i dekanima, prodekanima i profesorima drugih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu.

Naš rad prate, i nadamo se pratit će, predstavnici »sedme sile«, sredstava društvenog priopćavanja. Dok ih srdačno pozdravljamo preporučamo se da objektivno izvijeste hrvatsku, podjednako crkvenu i svjetovnu, javnost o ovogodišnjem TPT-u.

Iskrenu bratsku dobrodošlicu i srdačan pozdrav upućujemo svoj braći svećenicima, dijecezanskim i redovničkim, a posebno cijenjenim župnicima i župnim vikarima. TPT je ponajprije u službi Vaše trajne teološko-pastoralne izobrazbe. Drago nam je i počašćeni smo da ste se i ove godine odazvali u velikom broju i došli izbliza i izdaleka, kako iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine tako i iz drugih europskih zemalja, u naš glavni grad Zagreb, dajući time svjedočanstvo našega zajedništva na putu zajedničkog traženja odgovora na izazove dijaloga i pomirenja u suvremenome hrvatskom društvu.

Srdačno pozdravljamo sve nazočne časne sestre redovnice, sve Kristove vjernike laike, a na poseban način sve nazočne vjeroučiteljice i vjeroučitelje.

Na poseban način srdačno pozdravljamo predavače koji će nas misaono voditi kroz skrivene tajne dijaloga i pomirenja.

Dragi prijatelji, dok ovaj događaj preporučamo također i vašoj dobroti i razumijevanju, želimo da vam sudjelovanje u radu 57. TPT-a bude ugodno i plodonosno.

Apostol Pavao u Drugoj poslanici Korinćanima piše: »Je li tko u Kristu, nov je stvor. Staro uminu, novo, gle, nastaj! A sve je od Boga koji nas sa sobom pomiri po Kristu i povjeri nam službu pomirenja. Jer Bog je u Kristu svijet sa sobom pomirio ne ubrajajući im opačina njihovih i polažući u nas riječ pomirenja. Kristovi smo dakle poslanici; Bog vas po nama nagovara. Umjesto Krista zaklinjemo: dajte, pomirite se s Bogom!« (2 Kor 5,17-20). Stoga samome činu otvaranja 57. Teološko-pastoralnog tjedna s temom »Neophodnost dijaloga i pomirenja u hrvatskom društvu« pripada Božje nagovaranje da umjesto Krista koji je u nas položio riječ pomirenja i povjerio nam službu pomirenja izjavimo: Pomirimo se s Bogom!

Neophodnost dijaloga i pomirenja u našem hrvatskom kontekstu ima neka konkretna obilježja. Naime, pozvani smo o tome najprije govoriti jer se u tome odražavaju istina i ljepota naše vjere, ali onda i zato jer nam svakodnevno iskustvo potvrđuje nedostatak iskrenog dijaloga na svim razinama, dok su vapaji za pomirenjem sve glasniji i urgentniji, a katkada poprimaju očajne tonove i otkrivaju tjeskobno stanje u svima koji su vjerom i dobrom voljom dionici Kristova pomirenja te otvorenih ušiju oslušuju Božje nagovaranje u Isusu Kristu u kojemu se »dogodilo savršeno podmirenje naše obnove i dana nam je punina bogoštovlja« (*Sacrosanctum concilium*, 5).

Usprkos iskustvenoj tjeskobi i dvoznačnostima koje ona sa sobom nosi, ipak ističemo da nas vjera čini baštinicima nepresušnog vrela radosti i mira u Isusu Kristu koji nas je i ove godine sabrao na 57. Teološko-pastoralni tjedan da bismo zajedno, kroz promišljanja i rasprave, ponirali u već poznate, ali i još neistražene dubine pomirenja u svjetlu evanđelja u čijem središtu je upravo pomirenje koje je jednom zauvijek postalo Radosna vijest Božje ljubavi u Isusu Kristu za sve ljude. Radosna vijest je, dakle, pomirenje. Stoga zahtjev za pomirenjem nije predmet rasprave, nego svjedočanstva, nije ljudsko, nego Božje djelo, nije ljudska, nego Božja odluka kojom Bog u Kristu nas pomiruje sa sobom, lomeći snagu neprijateljstvima i dokidajući moć zlu, koji ljude razjedinjuju i međusobno svađaju. Zbog toga su naša riječ, naša poruka i naše svjedočanstvo jedino riječ pomirenja, poruka pomirenja i svjedočanstvo pomirenja.

Ništa manje snažna poruka nije poruka o dijalogu. Naime, već je blaženi Pavao VI. 1964. godine izjavio da »dijalog zapravo ima svoje ishodište u samome Bogu« (*Ecclesiam suam*, 72) pa je prema tome dijalog »unutrašnji poziv ljubavi koji želi prijeći u izvanjski dar ljubavi kojega općenito zovemo dijalog« (*Ecclesiam suam*, 68). Za Crkvu i njezinu teologiju izvor i temelj dijaloga je sam Bog trojstvene ljubavi, a prema nauku Drugoga vatikanskog koncila »Bogu se svidjelo da u svojoj dobroti i mudrosti objavi samoga sebe te priopći otajstvo svoje volje (usp. Ef 1,9), kojim ljudi po Kristu, Riječi tijelom postaloj, u Duhu Svetom imaju pristup k Ocu te postaju zajedničari božanske naravi« (usp. Ef 2,18; 2 Pt 1,4) (*Dei Verbum*, 2). Ma koliko u društvenom životu dijalog bio mučan i zahtjevan, a katkada se čak činio i nemogućim, kršćansko svjedočenje ostaje nepotpuno ako nije dijaloško, ako nije otvoreno dijalogu, a pogotovo ako isključuje dijalog. Riječima blaženog Pavla VI.: »Uvijek moramo imati pred očima taj neizrecivi stvarni dijaloški oblik koji je Bog Otac po Isusu Kristu u Duhu Svetom s nama otpočeo i uspostavio, da bismo mi, tj. Crkva shvatili kakav suodnos moramo uspostaviti i promicati s ljudima« (*Ecclesiam suam*, 72). Dijaloški suodnos. Odnos građen na dijalogu i razvijan pomoću dijaloga.

U duhu vjere u riječi dijaloga i pomirenja, što ih je Bog po Kristu položio u naša srca, budi se u nama nada u duboke misli i bogata promišljanja ovogodišnjih predavača koji će nam nesumnjivo pomoći da bolje shvatimo neophodnost dijaloga i pomirenja, podjednako u Crkvi i u društvu. Uz to vas potičemo da se uključite u predviđene rasprave kako bi se uspostavio istinski dijalog pomoću kojega možemo doći do potpunijih uvida i spoznaja.

Na kraju, u ime Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu zahvaljujem svima od srca na odazivu i dolasku te na očitovanom zajedništvu i pokazanom zanimanju. Lijepo se i ugodno osjećajte među nama te pripazite da vam ova zima ne namakne prehladu ili, ne daj Bože, gripu.

Proglašavam 57. TPT otvorenim!

BRZOJAV SUDIONIKÂ 57. TEOLOŠKO-PASTORALNOGA TJEDNA
SVETOMU OCU FRANJI

Sveti Oče,

Mi hrvatski biskupi, prezbiteri, đakoni, redovnici i redovnice te vjernici laici iz Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine, kao i iz drugih krajeva Europe, okupili smo se na 57. Teološko-pastoralnome tjednu što ga u Zagrebu od 24. do 26. siječnja 2017. godine organizira Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu na temu *Neophodnost dijaloga i pomirenja u hrvatskome društvu*.

U svakodnevnom radu s ljudima osjećamo koliko različite napetosti i sukobi plaše i iznutra ranjavaju suvremenog čovjeka te ugrožavaju miran suživot. Riječ je o dramatičnim sukobima koji ozbiljno ugrožavaju mir i našu zajedničku budućnost. Svjedoci smo da se podižu različiti i visoki zidovi između osoba, skupina i naroda, čime se onemogućuju susreti, međusobno upoznavanje, prihvaćanje i poštovanje. S druge pak strane, primjećuju se ustrajni napori pojedinaca i zajednica kojima se nastoji izgrađivati mostove razumijevanja i povjerenja.

Sveti Oče, Vi nas često podsjećate da nije lako dijalogizirati, ali je neophodno. Potrebno je njegovati dijalog i pomirenje radi zajedničkog života i izgradnje civilizacije ljubavi. Dijalog je znak poštovanja drugoga, izraz ljubavi i milosrđa. U današnjem razjedinjenom svijetu uistinu je velika potreba za dijalogom u našim obiteljima i školama, u našim društvima i u našoj Crkvi. Dijalog je put pomirenja.

Dok okupljeni na ovome trodnevnom znanstveno-pastoralnome skupu nastojimo zajedno promišljati o dijalogu i pomirenju u hrvatskome društvu, Sveti Oče, molimo Vaš apostolski blagoslov za naše napore na tome području. A mi, u svoje molitve uključujemo Vas i čitavu Crkvu. Svojim Vam pismom izražavamo iskrenu i zahvalnu ljubav Crkve u hrvatskome narodu, koji Vam i ovom prigodom iskazujemo svoju vjernost i odanost.

+ Josip Bozanić

† kardinal Josip Bozanić,
nadbiskup zagrebački i metropolit,
veliki kancelar Katoličkoga bogoslovnog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu

Njegova Svetost
PAPA FRANJO
CITTÀ DEL VATICANO

SEGRETERIA DI STATO

PRIMA SEZIONE - AFFARI GENERALI

N. 340.468

Dal Vaticano, 21 febbraio 2017

Signor Cardinale,

con la stimata lettera del 24 gennaio scorso, Ella ha voluto informare il Santo Padre circa lo svolgimento della 57^a Settimana teologico-pastorale, organizzata dalla Facoltà di Teologia Cattolica dell'Università di Zagabria, riguardante il tema "L'indispensabilità del dialogo e della riconciliazione nella società croata".

Nel ringraziarLa vivamente per tale premuroso gesto, per i sentimenti e la devozione manifestata, e particolarmente per le preghiere a sostegno del Suo Ministero Universale, Sua Santità formula fervidi voti affinché il significativo incontro porti i risultati desiderati e, mentre invoca l'intercessione della Vergine Maria e di tutti santi e beati croati, di cuore imparte l'implorata Benedizione Apostolica.

Profitto volentieri della circostanza per confermarmi con sensi di distinto ossequio

dell'Eminenza Vostra
dev.mo in Domino

✠ Angelo Becciu
Santità

A Sua Eminenza Reverendissima
Il Sig. Card. Josip BOZANIĆ
Arcivescovo metropolitano di Zagreb
CROAZIA